

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful Romanu este Duminica si Joi'a, la fiecare două săptămâni cu adaosul Foisioarei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la expeditor'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către expeditor'a. Pretiul prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 95.

ANULU XXV.

Sibiu 113 Decembre 1877.

Pentru celelalte părți ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl., iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a. Inseratele se platesc pentru ant'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Diu'a de Sântulu Andreiu respective aniversarea memoriei Marelui Andreiu Baronu de Siagun'a, nemuritorului Archiepiscopu si Metropolitulu de odinioara, s'a serbatu eri in biserica noastră asiá dupa cum anuñiamu in numerulu trecut. Dupa St'a liturghia a urmatu unu parastasu solemnulu celebratu de Preacuviosii'a Sea P. Archimandritu si Vicariu archiepiscopescu Nicolau Pop'e a asistentia numerósa. Atátu sub decursulu liturghiei cátu si a parastasulu chorulu ce-lu constituie mai multe dómne, domnióre si domni din inteligenti'a miréna a Sibiuului, si din teologii seminariulu nostru, a executatu intr'unu modu inaltiatoriu de inimi si nu gresimu déca dicemu preste asteptările publiculu deprinsu cu music'a vocala in quartetu dela prim'a productiune.

In preséra junimea noastră seminaria a executatu in sal'a cea mare a seminariulu, frumosu si corespunditoriu decorata, programulu publicatu in nrulu trecut intr'unu modu fôrte satisfactoriu. Si aici nu putemu decátu cu placere sa inregistrámu unu progresu. Afara de piesele de musica vocala si temeie au fostu lucrate cu multa ingrigire si studiu; numai prea multe pentru o siedintia publica. Cátu privesce music'a vocala, executata eri in biserica si alalta séra la sie linti'a publica trebuie, sa exprimámu recunoscinti'a noastră tuturor celor ce au participatu activu, cu deosebire neobositulu zelu alu dlui prof. D. Cuntianu.

Publiculu românú a participatu in mare numeru la ambe solemnitatele. Dintre nerománi amu vediatu pe dlu prof. dela academi'a reg. ung. Dr. *Sentz*, vechiu veneratoru alu defunctulu Mare Archipastoriu, si famil'a acestui'a.

Spatiuulu ne demanda a fi fôrte avari in descriere, cu tóte ca solemnitatele aru meritá o descriere mai ampla.

Eri amu primitu spre publicare dela unu june teologu din Blasiu o frumoasa salutare adresata Societáti "Andreiu Siagun'a". Cu parere de reu trebuie din lipsa de spatiu sa o retinemu dela publicare.

Resbelulu.

Sibiu, 30 Noemvrie
12 Decemvrie

Ce se asteptá de multu, s'a intemplat. **Plevn'a**, acelu colosu care a inghititu viéti'a multoru mii si mii de ómeni, a cadiatu Luni in 28 Nov. (10 Dec.) **in mânil armatei aliatae**. Corespondentulu nostru particularu din Bucuresci ne-a comunicatu acést'a scire importanta inca in aceea di. Luni dimineti'a armat'a intréga din Plevn'a a pornitu spre riulu Vidu, pentru a strabate prin corpulu de granatieri rusesci către Vidinu. Dupa o lupta crâncena de cincii óre turcii fura respinsi si **Osman-pasi'a**, ranitu la unu picioru, **si-a predatu sabi'a**, precum ne telegraféa corespondentulu nostru din Iasi, **principelui Carolu, Domnulu Romaniei si comandantulu supremu alu armatei aliatae in giurulu Plevnei**. Deodata a capitulatu si intréga armata turcesca. Numerulu prizonieriloru si a trofeelorú pana acum nu este precizabilu. „Wiener Tageblatt“ pretinde

si scí, ca au capitulatu 40,000 ómeni cu 400 tunuri. Soldatii turci prinsi moru de fóme si de frigu. Perderile in morti si raniti pe ambe părți suntu mari. Astadi inca nu putemu scí incátu au fostu angagiata la lupta si trupele române. Probabilu este, ca positiunea la rip'a stânga a riulu Vidu, a fostu ocupata si de románi. Orasiile Romaniei cu Bucurescii si Iassi in frunte se iluminéza.

In urm'a acestei catastrofe, fára indoiéla celei mai insemnate in acestu resbelu, armat'a aliata in giurulu Plevnei se va impartí in mai multe părți. Románi voru operá către Vidinu, o parte din rusi voru merge către Suleiman-pasi'a si alt'a va trece Balcanii pentru a sprigni actiunea inceputa de generalii Gurko si Radetzky.

Vien'a, 9 Decembre.

In fati'a unei situatiuni atátu de precarie, complicate inlauntru si grave in afara, cuvintele Majestátiile Imperatorulu si regelui monarchiei austro-ungare, adresate delegatiuniloru au fára indoiéla o insemnate fôrte mare, pentru-ca in ele se oglindéza vointi'a si resolutiunea celui dintâiu dintre cei doi factori, cari constituiesc vointi'a statulu. Pentru cá sa putemu pretiú din punctulu nostru de vedere valórea cuvintelorú exprimate de capulu statulu, 'mi permitu considerarea unoru momente, cari dupa cum credu eu trebuie sa le avemu in vedere in asemenea casuri: In monarchiile constitucionale vointi'a monarchulu si vointi'a cetatieniloru combinate la olalta forméza vointi'a statulu. Monarchulu a vorbitu, si-a exprimat vointi'a; cátra cine? cátra delegatiuni! Cine suntu delegatiunile? Ele suntu factorulu, prin care se exprima ex professo si de jure vointi'a cetatieniloru din intrég'a monarchie, suntu reprezentanti'a tuturor cetatieniloru! Asiá aru fi sa fia, dar' este adevératu asiá cum e? In monarchi'a austro-ungara suntu între alte rase si trei milióne de románi, cari contribuiescu la viéti'a statulu cu sângele si sudórea lorú. Cine 'i reprezenta pe ei? cáci in list'a domnilorú delegati nu se afla pomenire de numele vre-unui românú. Iér' déca între domni delegati cari depunu de prezentu in Vien'a vointi'a popórelorú din monarchia in fati'a vointiei monarchulu spre a alcatuí in chipulu acest'a vointi'a statulu — déca între acesti domni delegati nu se afla nici unu românú, implica óre vointi'a exprimatá de delegatiuni si vointi'a celorlu trei milióne de románi? Cea mai patrundietóre minte nu va fi in stare cá sa véda apriori séu sa demostre analitice, ca vointi'a romániloru inca se exprima ex professo si de jure prin delegatiunile in cari ei nu suntu reprezentati. Nu! noi nu suntemu reprezentati prin delegatiuni! Vointi'a si dorinti'a noastră remanu latente, necunoscute si neconsiderate. Dar' monarchulu a vorbitu cátra delegatiuni, delegatiunile suntu reprezentanti'a popórelorú din monarchie si noi nu suntemu reprezentati prin delegatiuni; deci se nascu de sine intrebarile: Suntemu noi trei milióne de románi, cari dámu pentru aপরera statulu 120,000 de bratie — suntemu noi unu poporu in monarchi'a habsburgica séu nu? Déca cum-va suntemu, atunci ne privescu si pre noi, au mare

insemnate si pentru noi cuvintele monarchulu, cari suna: „La totu casulu amu firm'a convingere, ca déca o fi sa ne intrepunemu pentru interesele nóstre, potu contá cu tóta siguranti'a pre sursulu patriotice alu popórelorú mele.“ — Iér' déca nu suntemu unu poporu in monarchi'a habsburgica, atunci ce suntemu? Unde suntemu si ai cui suntemu? Referescu-se la noi inaltele cuvinte de mai susu adresate de capulu statulu cátra delegatiuni? De cum-va nu se referescu vorbiv'a cându-va monarchulu si cu noi? Cum ne numimu noi dupa teoriile dreptulu de statú? Are locu si o positiune cá a noastră între ramele ideiei moderne de statú, cáci Austro-Ungaria se numesce statú modernu? Eu din parte-mi nu voiú responde la aceste intrebari, ci voiú face intrebuintiare de unele cuvinte ale clasiculu poetu anticu, cá sa potú dice: O radia a dilei! tu ce luceai odinioara inaintea cetátiie celei cu septe porti! vino si luminéza in statulu celu cu septe luminorii, cá sa ne putemu mai bine vedea cu totii cine suntemu si cum suntemu. Sa sperámú ca nu va trece multu tempu si lucrurile se voru lamuri in favorulu dreptátiie si alu binelui comunu, si pâna atunci sa avemu in vedere ceea ce dice Schiller in W. T.

An's Vaterland, an's theure schliess dich an,

Das halte fest, mit deinem ganzen Herzen
Hier sind die starken Wurzeln deiner Kraft;

Dort in der fremden Welt stehst du allein.

Contele Andrassy jóca fatia de delegatiuni rol'a englesulu, care fiindu ntrebatu de unu filosofu: cátu face 5+6 a statú si a disu cá sa-i spuna mai întâiu ce intrebuintiare are de cugetu sa faca din respunsulu ce 'lu va dá. Astféliu si contele Andrassy mai nainte de a presentá cartea rosie, mai nainte de a responde delegatiuniloru precisu si hotaritu cátu face 5+6 cauta cá se afle dela delegatiuni intrebuintiarea ce au de cugetu acestea a o face de respunsurile lui.

Romani'a si pres'a italiana.

Estragemu din „Diritto“ dela 29 Novembre urmátórele pasagie ale unei corespondintie privite la situatiunea Romaniei si la recunóscerea independintiei séle de cátra Europ'a:

„Ei (románii) facu resbelu Turciei numai pentru a se aপরá contr'a nedreptelorú atacuri ale imperiulu otomanu, si pentru a protege absolut'a lorú independintia. Ei voru sa conserve ceea ce au si voru sa rupa, odatá pentru totu-déun'a, legaturele cu Turci'a adi reu definite.

„Romani'a erá independinte de dreptu si de faptu, si cu tóte acestea Engliter'a si alte puteri considerau statulu latinu dela Dunare cá o provincia otomana.

„Pórt'a nu incetá de locu in notele séle, de a considerá Romani'a cá facându parte integranta din imperiulu otomanu; si déca ni s'aru dice ca nu e nici unu reu de a vedea trecute pe chartia asemenea copilaresci pretentiuni, vomu responde ca guvernulu Sultanulu, nemultiamitu pe cuvinte, trecea si la fapte, de aici nenumeratele greutáti cari, mai multu de cátu interesele române, aduceau paguba intereselorú statelorú europene.“

Diarulu italianu aréta apoi cum Romani'a, cautându a propasi pe calea economica, a voitú sa incheia conventiuni speciale cu Turci'a pentru drumuri de feru, navigatiune, telegrafu si poste si cum Turci'a totu-déun'a s'a opusu numai cá sa nu trateze cu Romani'a cá egalú cu egalú. Apoi adauge:

„Mai multu de cátu ori-cându este timpulu cá acestu feliu de maneju, demnu de timpii barbari, sa inceteze odatá pentru totu-déun'a si ca, in interesulu comerciulu europénu, sa se stabiléscá între Romani'a si Turci'a relatiuni potrivite cu cerintiele civilizatiunei moderne.

Venindu apoi la cestiunea recunóscerei independintiei statulu românú de cátra Europ'a, „Il Diritto“ se exprima astu-feliu:

„Ori-cine studiéza de aprópe starea política si sociale a Romaniei, vede indata ca acésta tíera a fostu lasata inapoi de dóue secole pe calea progresulu cu putredulu si coruptulu imperiu alu sultanilorú; este veditu ca Turci'a nu póte nimicu contribui la aপরera Romaniei, de atacurile ce i-arú putea veni din afara, si cá románi sa contribue la mantinerea armatei turcesci, pe cându basi-buzucii si Cherchezii nu suntu capabili de cátu pentru a jafui si a pustii tiermulu românescú; asiá dar', in numele civilizatiunei, Romani'a trebuie sa inceteze de a mai fi legata de Turci'a dupa cum guvernele despotice din trecutú legau pe unu cetatiénu liberu de unu tâlhariu, de facatoriu de rele, cáci asemeni legaturi cari adi nu mai au ratiune de a fi, oprescu pe tenerulu principatu de a urmá cu siguranti'a pe calea progresulu, dupa esemplulu Italiei si alu Franciei cari 'i suntu surori mai mari.

„E cu neputintia, cá resbelu, dupa puterile garante sa mai caute a legá pe Romani'a de Turci'a. Acést'a aru insemná ca voiesce sa faca curente a se întórce inapoi la isvorulu lui; ca voiesce — permitanise comparatiunea — a formá prin siluire unu grupu monstruosu cá alu *fratiloru siamesi* legându la unu locu pe unu poporu teneru, laboriosu, activu, docilu si iubitoriu de economia, din aceea si rása cu italianii, si care a facutu pasi mari pe calea progresulu, cu unu imperiu in descompunere, in care nu domnesce de cátu o gramadire din tóte rasele rapitóre ale Asiei. Aru fi totu un'a cá si cându aru voiú cine va sa lege corpulu sanatosu si resboinicu alu unui cetatiénu civilu, de cadavrulu unui basi-buzucu.“

Sibiu 29 Novembre.

(Diurnalistic'a magiara despre armat'a Romaniei. — Bravurele ostasiloru románi in resbelulu orientalu. — Impintenarea tinerimei magiare-aristocrate la insuflétire militara-belica!)

Tienemu inca in buna memoria persiflagiele diurnalisticéi magiare si magiarone, — asup' a valórei militare a armatei române; lectorii acestui diurnalu 'si-vorú aduce aminte de cele produse la timpulu seu in acésta fóia, cum adeca „Hon“ si dupa elu alte diurnale magiare, inca la anulu 1868 publicase o disertatiune in foiletonulu seu, dela unu compatriotu magiaru, carele emigrase din Ungari'a asie-

diendu-se cu domiciliul in *Bucuresci*, si in carea disertatiune autorulu de-pingeá cu cele mai compromitetóre colori tóte referintiele sociali, mate-riali si intelectuali ale Romaniei, espec-torându-se intr'altele in celu mai per-siflatoriu modu despre neînsemnatatea si deplorabilitatea militiei române, pre care o cualificá atátu de lasia in câtu afirmá si asecurá pre confratii sei ma-giari de dincóci: „ca o compania de honvedsi si unu micu despartimentu de hu-sari — ajunge spre a aruncá in Dunare si a nimici cu totulú întrég'a armata a Ro-maniei!“

Asemenea apoi se pronuciá tóta diurnalistic'a magiara si jidana — magiarona-turcofila, tocmai acum e anulu, — candu adeca *russii* trecura *Prutulu* si gubernulu Romaniei ordoná mobilisarea si punerea pe picioru de resbelu a armatei sale; pe atunci nu numai „Hon“, „Ellenör“ ci si turco-filele „Neue freie Presse“ si „Deutsche-Zeitung“ din Vien'a — si umpléu colónele cu reflesiuni degradatóre asupr'a ostasiloru români afirmandu: ca suntú intr'o stare primitiva démna de compatimitu; de esterioru deplo-rabilu si câte de tóte badaranii frivole.

Trecura rusii Dunarea, se lati re-sbelulu in *Bulgari'a* cu turcii, statulu Romaniei inchieá conventiunea de alian-tia pentru cooperatiune cu armat'a ru-sésca, si tienete bine Romania la nóue insulte ale diurnalistice magiare si germane turco-file, numind'o tradat'oria fatia de inalt'a Pórta otomana.

Cooperatiunea armatei române, bra-vurele eroice reportate in diferitele lupte si mai vertosu cele manifestate, la asaltulu asupr'a redutei „*Griviti'a*“ demustrara virtutea si valórea mi-litara a armatei române; dar' apoi tóte acestea recunoscute si laudate de diurnalistic'a nepartiala si neingagiata in soldulu turcescu — amutira vócea diurnalistice turco-file. — Ele n'au luatú macar' notitia despre aceste bravure ale ostasiloru români, ci retacându-le nu se sfiiau a travésti din adinsu casurile specialii. Bravur'a cea mai recinta a armatei române de sub comand'a colonelului *Slanicanu* la luarea *Rahovei*, foile nepartiali din esternitate si mai vertosu cele din Rusi'a, Franci'a, Ger-mani'a dar' si cele din Angli'a si Au-stro-Ungari'a o recunoscúra cá démna de celu mai bunu renume a ori carei armate de ale poterilor mari euro-pene carea merita a fi pusa alaturea acelor'a; numai turco-filele magiare „*Pesti Naplo Ellenör*“ si altele ger-mane atribuirea invingerea acést'a colonelului germanu *M. . . .* atasiatu lângá comand'a armatei române.

(Va urmá.)

Sibiu, 11 Decembre n. 1877.

(Adunarea generala a comitatului Sibiu). Eri in 30 l. c. s'a intrunitu adunarea generala compusa din mem-brii de curendu alesi. Comitele su-premu deschide siedinti'a prin o vor-bire, care fu tienuta in limb'a ma-giara. Comisiunea de verificare con-stata, ca s'au verificatu 146 membri, ca protestulu urmatu in caus'a alege-riiloru din cerculu electoralu Bradu s'a respinsu cá nemotivatu, ca membrii Bolog'a si Hanni'a s'au fostu alesu in câte dóue cercuri si ca virilistii I. Bedeus si d. Krasser s'au alesu si ei de membri adaugendu, ca membrulu Herbert, parochu in Slimnicu, intr'acea a repozatu. List'a virilistiloru se ia spre sciintia. Presidentulu declara adunarea de constituita impartasindu ca Bolog'a primesce mandatulu pentru Sibiu, Hanni'a pentru cerculu Salistei si ca in cerculu Sasu-Sebesiu, unde amendoi au fostu alesi, se va escrie o nóua alegere. De asemenea se va dispune alegerea unui nou membru in loculu repozatului Herbert. Aceste ale-geri se voru intemplá in 17 l. c. Ur-méza o interpelare din partea mem-brului Pacurariu in caus'a anulárei alegerei de ampoiati in Sasu-Sebesiu.

Precum adese mai nainte asiá si asta-data membrulu Pacurariu a procesu in modu violentu si nechibsuitu, atra-gendu-si displacerea pâna si a amici-loru sei de altcum intimi. Vice-comi-tele a respinsu si a respinsu pretin-sele nerendueli ce s'aru fi comisu in cestiunea anulárei amintite. Adunarea generala hotaresce apoi, ca alegerile ampoiatiiloru comitatensi sa se faca in 16 eventualu si in 17 Decembre.

Dupa resolvirea unoru obiecte mai merunte urméza alegerea comisiunei de candidare. Resultatulu este alegerea unanima in acésta comisiune a mem-briloru: G. Kapp, A. Arz si Dr. Au-reliu Brote.

In comisiunea permanenta comitatensa s'au alesu 27 sasi si 13 români si anume: E. Macelariu, Dr. D. Racuciu, Dr. I. Borci'a, I. Hanni'a, Dr. A. Brote, V. Romanu, Z. Boiu, I. Pred'a, I. Bo-log'a, N. Ciugudeanu, N. Draganu, I. Stoicuti'a si I. Piso.

In comisiunea electorala s'au alesu 27 sasi si 7 români, anume: P. Brote, N. Cristea, A. Lebu, B. Petri, Dr. I. Nemesiu, I. Pop'a si P. Dunc'a.

Sibiu, in 11 Dec. 1877.

Pacurariada. In siedinti'a de ieri a congregatiunei nóue a comit. Sibiu Dr. Pacurariu si-a iumultitu meritele se ele herostractice si in sinulu congre-gatiunei, si vis-a-vis de societatea culta.

La respunsulu, ce a datu vice-comitele la interpelatiunea lui Dr. Pacurariu in caus'a recurselorú intrate cu privire la compunerea listei ale-gatoriloru din cetatea Sebesiu, — ace-s't'a replicându, — a insultatu pe vice-comitele intr'unu tonu necuviinciosu, de care unu omu cultu nu se obici-nuesce a se folosí.

Vice-comitele a vrutu sa respunda, — in sa comitele supremu nu i-a acor-datu cuventu, si asiá affair'a a re-masu neresolvita.

Ca comitele supremu pe insulta-toriulu unui oficiante, carele este ca-pulu autonomu alu comitatului, — carele aprópe 50 ani cu credintia si stradania a servitu tronulu, patriei si acéstui comitatu, si pentru acést'a este decoratu si de Maiestatea Sea, si carele este substitutulu si oficialu-sociu alu comitelui supremu, — pen-tru vatamarea demnitatii sedriei nu l'a trasu in judecata statorita dupa §. 50. art. leg. 42 ex 1870, — ce in sa va trebui se urmeze in siedinti'a proxima, — numai acelei impregiurári o putem atribuí, ca comitele supremu nu a auditu cuvintele insultatóre.

Videant consules! (52 si 60. art. leg. 42. 1870).

Din Bucovin'a, 6 Decembre n.

La cele ce vi le-amu comunicatu despre dreptu cá fulgerulu din seninu venit'a arestare a celoru cinci juni teo-logi si cetatieni ai universitatiei cerna-utiene impreuna cu desfiintierea socie-tatiei academice „*Arborós'a*“ adaugu, ca acei tineri, si astadi — dupa dóue-dieci si un'a de dile — inca se afla incarcerati si totu in acelu modu — credu ca fára esemplu in statulu au-striacu! — câte unulu adeca, intr'o ce-lula, in sa la unu locu cu câte doi, trei in si incuisiti de panur'a cea mai scárbósa.

Déca v'amu spusu ca modulu celu de totu severu alu arestárei acestoru teologi si alumni seminariali, cum si intemniatierea lorú — cá a unoru inca numai suspitiunati de óresi-care del-ictu *politico* in vestmintele lorú cle-ricale si la unu locu cu incuisiti *ordi-nari* si din clas'a cea mai de josu, a consternatu atátu pre toti cei bine sim-tietori cátu si pre cei cunoscatori de legile penale: completámu acum si aceea, ca respectiv'a scire se respándi in curendu prin întrég'a tíera si de-sceptá in toti cari o audira, o pro-

funda mirare si durere! — Totu insulu eschiemá: ce óre, ce crima atátu de cumplita sa fi comisu acei clerici si academici, cáci atátu de cu groza-vie — cu gendarmi adeca, si cu hai-duce — fura arestati si tratati cá unii ce din capulu loculu aru fi fostu dejá condamnati in ultim'a instantia, si inca pentru o crima din cele mai grele? Dóra ca s'a constatatu dejá dupa tóte formele óresi-care conspiratiune mo-rala si fisica urdita de respectivii juni in contr'a statulu séu guvernulu, séu in contr'a óresi-cárei párti din so-cietate!

Amu spusu si repetimu, ca nici pe departe nu avemu scopulu a *discutá* acum, pe cându e interrogatoriulu la rondulu seu, acelea ce se afirma prin publicu, ca aru fi adeca peccatulu re-spectiviloru tineri incarcerati. Nu, noi nu vomu nici atinge cursulu incurá-rei judecatoresci. Insa dreptu óresi-care rectificare interimala a celoru faime respándite prin mai multe diarie vieneze, spunemu, ca se aseréza cu tóta securitatea precum ca cele ce se respándira prin respectivele diarie, ca, junii incarcerati aru fi „*sustienutu core-spondintie cu parti'd'a natiunale revemu-radicala din Bucuresci, spre a revindecá (sic! ref:) Bucovin'a pentru Romani'a*“ — nu suntú nici decum adeverate. Nici macaru chiaru acelea manuntimi nu suntú tóte adeverate, ce le insirá sep-tamân'a trecuta o fóie din Iasi. Ce sa dicemu in sa, déca intre multele alte siodenii, se mai vórbí si se vorbesce, ca in pivnitiele resiedintiei metropolita-ne s'aru fi afluatú dóne tunuri crupice (!!) si dóue mii de pusci (!!); ca tinerii incarcerati aru fi primitu din Roma-ni'a 10,000 de franci spre a angagiá voluntari de resbelu, si câte de ace-stea mai multe!

Pre cátu se scie dela persóne, dela care se póte asceptá, ca cunoscú bine facticitatea afacerii respective; apoi „crimele“ comise de acei cinci civi de universitate aru fi, ca ei, cá con-stituitori ai comitatului societátiei aca-demice „*Arborós'a*“, cetindu in foile nóstre natiunali din Ardealu si Un-gari'a, ca ministeriulu cultelorú din Bu-curesci aru avé in urm'a unui votu de camera sa impartiesca 1000 de franci cá ajutoriu fratiescu la societátiele ro-mâne din Austri'a, aru fi poftitu, cá o societate nóua, de care póte ministe-riulu din Bucuresci, inca nu avé sciintia, sa o considere la distribuirea acelei cuote de bani si pre dens'a societatea adeca „*Arborós'a*“; ce si urmá, primindu acésta societate dela ministe-riulu cultelorú din Romani'a 250 franci.

E lucru firescu deci, ca comite-tulu „*Arborósei*“ si multiemí ministe-riulu pentru acestu donu marinosu.

Totu asiá lucru firescu este si aceea, ca terminii atátu ai scrisórei insinuative pentru dotarea cu óresi-care cuota din acei 1000 de franci, cátu si acelei de multiamire cátra mi-nisteriu, fura dictati de gratitudinea unoru inime române cátra unu bine-factoriu *conatiunale*. Afara de acést'a, mai dictá acei termini juniloru acadé-mici dela universitatea din Cernauti, scirea comuna, intonata prin tóte diarele germane, ca acésta univer-sitate „dela estrem'a margine a impe-riulu Austriei, spre ostu, este menita a impartasí cultura si sciintia nu nu-mai junimei bucovinene, ci si intregéi vecinatáti transmigiare din spre sudu si ostu“. Va sa dica: ca si junimea studiósá din Romani'a, nu numai ca aru putea, ci aru fi chiaru de doritu, cá si ea sa vina si sa studieze la nóu'a universitate din Cernauti. Prin ur-mare, societatea academica romána „*Arborós'a*“ cá factoru reale si legi-timu alu universitatiei cernautiene cu misiunea aici respicata, — *conscia de paró'a si de caracterulu seu firescu si statutale*, óre ce alta atitudine si ce alte maniere formale putú ea ma-nifestá fatia de *Romani'a*, decâtu numai *románesci*?

Vide societátiele academice de alte

natiunalitáti, si acelea, nu numai dela universitátile din pártile germane si slave ale Austro-Ungariei, ci chiaru si din Cernauti; ce feliu si cátu de pro-nuntiata, intima si activa e atitudinea acestor'a fatia de conatiunile lorú, chiaru si preste hotarele geografice ale ace-stui imperiu!

De aru fi deci, ca manifestarea simtiulu natiunale románu cátra ve-cinulu statulu asidere románu, si pre lângá aceea, pre cátu scimu, in raportu amicale cu Austro-Ungari'a, juniloru „*arboroseni*“ sa li se iee din ori si ce parte in nume de reu, si inca intr'o atare mesura grava, ca la prim'a oca-siune a acelei manifestári li se res-punde cu desfiintierea societátiei lorú, ba, chiaru si cu — „*temnitia*“: apoi — lasându alte momente legali si nat-urali de o parte — vorbele frumóse despre misiunea universitatiei cerna-utiene, de a imbratisiá acésta „*alma mater*“ cu dragu si juni din Roma-ni'a, au fostu, cum amu dice, numai o cursa si inca o cursa destulu de cumplita atátu pentru biét'a „*Arbo-rósa*“ cátu si pentru bietii ei membri! si nu scimu, dieu, de junii studiosi din Romani'a mai avé-voru doru ori bá, de o atare — „*imbratisiare materna*“....

Totu in acésta si in atare reflexi-une aru coincide pare-ni-se si tele-gram'a, de care se vorbesce, dara — *se vorbesce* — ca aru fi adresat'o adeca comitetulu „*Arborósei*“ in diu'a de 1/13 Octobre a. c. Primariulu de Iasi, si care telegrama sa fi sunatu: „*Soc-ietatea academica „Arborós'a” din partea detrunchiata a vechiei Moldove, esprima astadi in diu'a centenaria a uciderii lui Grigoriu Ghic'a Voda (prin turci, ref.) reverintia membriloru sei memoriei acéstui domnu decapitatu*“.

Nu scimu, cum dicemu, ce si cátu este adeveru din acésta telegrama. Dara, déca aru si fi totu, ce se vor-besce despre dens'a chiaru si exactu, apoi, tienendu diariiele germane o atare telegrama de corespondintia in scopulu revindecárei Bucovinei pentru Romani'a ori de o manifestatiune *po-litica* si indreptata *in contra* Austriei si Dinastiei domnitóre a acéstui im-periu: apoi dicu, dreptu sa marturisimú, suntemu just — nerodi, de a putea pricepe justeti'a unei atari pre-supunerii, mai adenci dóra si decâtu nadirulu astronomicu . . . !

Coerinti'a morala si natiunala a romániloru din Bucovin'a cu fratii de un'a si aceasi mama comuna din Mol-dov'a, Munteni'a, Ardélu, Ungari'a, ba si de prin alte párti ale lumii, nime nu o póte nici negá, si nici simtiulu respectivu, emanatoriu din acea coe-rintia naturala, supprime. Si ca asiá se judeca si in imperiulu Austro-Ungariei, si aceea, nu numai in cugetare, ci chiaru si in fapta, veduramu, si vedemu si astadi la alte popóre si alte natiuna-litáti. — Polonii d. e. din Galiti'a pur-tara intregu anulu 1872 cá anulu cen-tenariu alu detrunchierei lorú dela mam'a-le Poloni'a, vestminte si alte semne — de doliu; si nu li se imputa din caus'a acést'a crim'a „de inalta tradare“ séu „de jignire a linisiei pu-blice“, si nici se arestara cine-va sub cuventulu, carele lu respandescu acum foile germane despre junii academici români din Bucovin'a. Ce apoi se vor-besce si se scrie, iéra mai cu séma ce se vorbí si se scrise din partea ger-mániloru din Austri'a, atátu in tem-pulu ministeriulu vienesu „*Hohen-warth*“ cátu si dupa aceea, dupa ca-tastrof'a dela Sedan, si adeca cu pri-vire la „*mam'a Germania*!“ câte „*vi-vat, crescat, florescat nostra mater communis Germania!*“ se mai „*sala-mandriar*“ de societátile academice germane pe alocurea in Austri'a, ma-caru ca acésta imperiu fu la anulu 1866 detrunchiatu din „*federatiunea germana*!“ si diarele germane, ba nici cele de alta limba nu imputara si nu imputéza nici astadi acestoru manifestári natiunale germane óresi-care delictu séu chiaru crima, macaru

